

การบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษา
โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดร้อยเอ็ด*
PARTICIPATORY ADMINISTRATION OF SCHOOL BOARD COMMITTEE IN
THE GENERAL EDUCATION OF PHRAPARIYATTIDHAMMA SCHOOL,
ROI ET PROVINCE

Phra Lal Bahadur Rana Magar¹, พระครูชัยรัตนกร²
Phra Lal Bahadur Rana Magar¹, Phrakhruchairattanakorn²
มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด^{1,2}
Mahamakut Buddhist University Roi Et Campus^{1,2}
Email : lalbahadurranamagar100@gmail.com

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาสภาพการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดร้อยเอ็ด 2) เพื่อเปรียบเทียบการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษา จำแนกตามระดับการศึกษา อายุ และอาชีพ 3) เพื่อศึกษาแนวทางการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษา โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดร้อยเอ็ด กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ คณะกรรมการสถานศึกษา รวมจำนวน 99 รูป/คน และผู้ให้ข้อมูลสำคัญจำนวน 5 รูป/คน เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถาม มีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 0.92 และแบบสัมภาษณ์สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลได้แก่ ค่าความถี่ ร้อยละ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐานได้แก่ค่า t-test และ F-tests และการวิเคราะห์เชิงเนื้อหา

ผลการวิจัยพบว่า 1) สภาพการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดร้อยเอ็ด โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านโดยเรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมากไปน้อย ได้แก่ ด้านการพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้ ด้านการส่งเสริมชุมชนให้มีความเข้มแข็งทางวิชาการ ด้านการประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาและองค์กรอื่น ด้านการประกันคุณภาพการศึกษา ด้านการแนะนำการศึกษา ด้านการพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา และด้านการวัดผล ประเมินผล และดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน ตามลำดับ 2) การเปรียบเทียบการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษา จำแนกตามระดับการศึกษา และ อายุ ไม่แตกต่างกัน ส่วนจำแนกตามอาชีพด้านการพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้ในสถานศึกษา แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 3) แนวทางการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดร้อยเอ็ด 1) ด้านการพัฒนาหลักสูตรของ

สถานศึกษา โรงเรียนควรเปิดโอกาสให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในการปรับปรุงหลักสูตรเพื่อให้บรรลุถึงจุดมุ่งหมายที่วางไว้ 2) ด้านการวัดผลประเมินผลและดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน โรงเรียนควรประเมินเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียน 3) ด้านการพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้ โรงเรียนควรรับฟังความคิดเห็นและส่งเสริมให้คณะกรรมการสถานศึกษาทุกคนมีส่วนร่วมในการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ 4) ด้านการแนะแนวการศึกษา โรงเรียนควรเปิดโอกาสให้คณะกรรมการสถานศึกษา ผู้ปกครองชุมชน ให้มีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมต่างๆ เพื่อเป็นการแนะนำการศึกษาต่อ 5) ด้านการประกันคุณภาพการศึกษา โรงเรียนควรเปิดโอกาสให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องได้มีส่วนร่วมในการบริหารจัดการเพื่อพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง สร้างความมั่นใจให้ผู้รับบริการทางการศึกษา 6) ด้านการส่งเสริมชุมชนให้มีความเข้มแข็งทางวิชาการ โรงเรียนควรส่งเสริมความเข้มแข็งให้กับชุมชน ในการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาชุมชนและสอดคล้องกับสภาพปัญหาและความต้องการ 7) ด้านการประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาและองค์กรอื่น โรงเรียนควรมีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับองค์กรต่าง ๆ เพื่อให้เกิดการพัฒนางานวิชาการของสถานศึกษา

คำสำคัญ : การบริหารงานวิชาการ; แบบมีส่วนร่วม; คณะกรรมการสถานศึกษา

ABSTRACT

The objectives of the research were 1) The objectives of the research were 1) to study participatory administration of school board committee in the General Education of Phrapariyattidhamma School, Roi Et province. 2) to compare participatory administration of school board committee classified by educational level, age and occupation and, 3) to find out the guidelines for participatory administration of school board committee of the said schools. Samples were the school board committee, totally 99 in number and 5 interviews. The research instrument for collecting the data was the questionnaire, with its reliability value at 0.92 and quality-verified interview. The data collected were analyzed by the computer program, and the statistical devices composed of Frequency, percentage, mean, standard deviation. The hypothesis was tested with t-test, One-way ANOVA F-test and content analysis.

The research results were as follows: 1) participatory administration of school board committee in the General Education of Phrapariyattidhamma School, Roi Et province was found, in both overall and individual aspects, to stand at a 'MUCH' level. The leading aspect was that the development and promotion of learning resources, followed by the promotion of the community to be academically strong, coordinating cooperation in academic development with school and other organizations, education quality assurance, education guidance, curriculum development and evaluation and comparison of the transfer of academic results, respectively. 2) The comparison of participatory administration of school board committee of schools in mention

classified by educational level and age was found to show no difference in both overall and individual dimensions but classified by occupation the development and promotion of learning resources was a statistically significant difference at the .05 level. 3) The guidelines for participatory administration of school board committee of schools in mention as suggested by the responses were (1) curriculum development; schools should provide opportunities for stakeholders to participate in curricula improvement to achieve its objectives. (2) comparison of the transfer of academic results evaluation; schools should be assessed to improve learners' learning. (3) the development and promotion of learning resources; schools should listen to opinions and encourage all school committees to participate in the development of learning resources. (4) education guidance; schools should provide opportunities for school committees, parents, and communities to participate in various activities. to suggest further studies. (5) education quality assurance; schools should allow stakeholders to participate in management in order to continually improve the quality of learners. Build confidence in educational service recipients. (6) the promotion of the community to be academically strong; schools should strengthen the community. in providing education for community development and in accordance with the problems and needs. (7) coordinating cooperation in academic development with school and other organizations; schools should have an exchange of knowledge. with various organizations for the development of academic work of educational institutions.

Keywords : Academic Administration; Participatory; School Board Committee

1. ความสำคัญและที่มาของปัญหาที่ทำการวิจัย

การศึกษาเป็นองค์ประกอบสำคัญของชีวิตของคนในชาติและเป็นปัจจัยในการพัฒนาประเทศให้มีความเจริญก้าวหน้า มีเศรษฐกิจที่ดี จนกล่าวได้ว่า การศึกษาเป็นรากฐานของการพัฒนาชีวิต เศรษฐกิจ สังคมและประเทศชาติ การดำเนินการให้บรรลุเป้าหมายอย่างมีพลังและมีประสิทธิภาพ จำเป็นที่จะต้องมีการกระจายอำนาจและให้ทุกฝ่ายมีส่วนร่วม เป็นไปตามหลักการของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ให้มีการจัดระบบโครงสร้างและกระบวนการจัดการศึกษาของไทย มีการกระจายอำนาจไปสู่เขตพื้นที่การศึกษา และสถานศึกษา ดังบทบัญญัติในมาตรา 39 กำหนดให้กระทรวงศึกษาธิการกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษาทั้งด้านการบริหารวิชาการ ด้านการบริหารงบประมาณ ด้านการบริหารงานบุคคลและด้านการบริหารทั่วไป ไปยังคณะกรรมการและสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาโดยตรง (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2550)

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 กำหนดให้มีการเปลี่ยนแปลงการจัดการศึกษาไทย ทั้งในด้านสิทธิและเสรีภาพของบุคคลอย่างเสมอภาคกันในการได้รับการศึกษาขั้นพื้นฐานไม่น้อยกว่า 12 ปี โดยไม่เสียค่าใช้จ่าย การจัดการศึกษาดังกล่าวจะต้องดำเนินการมีส่วนร่วมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและเอกชน เป็นการศึกษาตลอดชีวิตสำหรับประชาชน ให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง หลักการดังกล่าวตรงกับแนวคิดหลักในการจัดการศึกษา เพื่อทุกคนทุกฝ่าย (Education for All) และทุกคนทุกฝ่ายมีส่วนร่วมในการศึกษาอันเป็นหลักการพื้นฐานที่ได้รับการยอมรับทั่วโลก (กระทรวงศึกษาธิการ, 2546) การบริหารแบบมีส่วนร่วมหรือการมีส่วนร่วมในการบริหารนับเป็นวิทยาการสมัยใหม่ในการบริหารจัดการอีกแนวทางหนึ่ง ซึ่งนอกจากผู้บริหารจะมีบทบาทสำคัญในองค์กรแล้ว สมาชิกหรือบุคคลในองค์กรที่เป็นส่วนหนึ่งที่ทำให้องค์กรก้าวหน้าไปด้วยดี การบริหารแบบมีส่วนร่วมได้ถูกนำมาใช้ในการเพิ่มประสิทธิภาพขององค์กร ไม่ว่าจะเป็นหน่วยงานภาครัฐหรือเอกชนโดยมุ่งที่สร้างความร่วมมือร่วมใจเพื่อให้งานสำเร็จ ถ้าหากการปฏิบัติงานนั้นมีความไม่เข้าใจกันหรือความรู้สึกว่าตนเองไม่ได้เป็นส่วนหนึ่งของหมู่คณะ และไม่ได้มีส่วนร่วมในการดำเนินงานขององค์กรแล้ว การบริหารงานขององค์กรก็จะบรรลุผลสำเร็จได้โดยยาก (ธร สุนทรายุทธ, 2551) คณะกรรมการสถานศึกษา คือตัวแทนของประชาชนผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในเขตชุมชน เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของโรงเรียนที่ตั้งอยู่ในชุมชนบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาจึงมีความสำคัญเป็นอย่างยิ่งในการกำกับและส่งเสริมสนับสนุนกิจการของสถานศึกษาตามเจตนารมณ์ของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ต้องการให้ประชาชนผู้มีส่วนได้ส่วนเสียโดยตรง เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาร่วมกับผู้บริหารสถานศึกษา ครูและบุคลากรทางการศึกษา แต่ในปัจจุบัน คณะกรรมการสถานศึกษายังไม่สามารถปฏิบัติงานตามภารกิจของกระทรวงศึกษาธิการ กำหนดไว้ได้อย่างเต็มที่ ซึ่งส่งผลกระทบต่อคุณภาพการจัดการศึกษาในทุกๆด้านขณะเดียวกันจะต้องทำงานร่วมกับผู้บริหารสถานศึกษาและคณะครู โดยตระหนักถึงความเป็น “เจ้าของร่วมกัน” จึงอาศัยกระบวนการทำงานที่เน้นการกระจายอำนาจด้วยการปฏิบัติตามกฎหมายยึดมั่นในความถูกต้องดีงามสร้างความไว้วางใจซึ่งกันและกันโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ เป็นส่วนหนึ่งของระบบการจัดการศึกษาระดับพื้นฐาน ซึ่งเป็นการจัดการศึกษาอีกรูปแบบหนึ่งของคณะสงฆ์เป็นการศึกษาที่รัฐกำหนดให้มีขึ้นตามความประสงค์ของคณะสงฆ์ ได้ประกาศใช้ระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ ว่าด้วยโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญชั้นเมื่อ วันที่ 2 กรกฎาคม 2514 ระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญ พ.ศ. 2535 ประกาศคณะกรรมการการศึกษาพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา พ.ศ. 2553 (ที่ใช้ในปัจจุบัน) (กองพุทธศาสนศึกษา สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ, 2557)

ในการบริหารงานโรงเรียนนั้น การบริหารงานวิชาการมีความสำคัญที่สุด เนื่องจากงานวิชาการเกี่ยวข้องกับกิจกรรมทุกอย่างในโรงเรียน โดยเฉพาะกิจกรรมการเรียนการสอนการปรับปรุงคุณภาพการเรียนการสอน ซึ่งเป็นจุดหมายหลักของโรงเรียนและเป็นเครื่องชี้วัดความสำเร็จในการจัดการศึกษาของโรงเรียน จากการศึกษาการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษาในจังหวัดร้อยเอ็ดพบว่า การบริหารจัดการยังไม่เป็นไปตามเป้าหมายเท่าที่ควรในการพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษาการวัดผล ประเมินผล และดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน

การพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้ การแนะแนวการศึกษา การประกันคุณภาพการศึกษา การส่งเสริมชุมชนให้มีความเข้มแข็งทางวิชาการ การประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาและองค์กรอื่น ไม่ตรงประเด็นไม่ต่อเนื่อง ขาดความแน่นอนขาดกระบวนการที่ชัดเจนในการจัดกระบวนการเรียนรู้ในโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษาจังหวัดร้อยเอ็ดแต่ละโรงเรียนต้องบริหารจัดการศึกษาให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ (พ.ศ. 2542) ในหมวดที่ 5 มาตราที่ 40 ได้บัญญัติไว้ว่าให้มีคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และการศึกษาระดับอุดมศึกษา ระดับต่ำกว่าปริญญาตรีของแต่ละสถานศึกษา เพื่อทำหน้าที่กำกับและส่งเสริมสนับสนุนกิจการของสถานศึกษา เพราะฉะนั้นบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีความสำคัญมาก เพราะคณะกรรมการสถานศึกษามีบทบาทในการวางแผนพัฒนาสถานศึกษา กำหนดความต้องการวิธีการในการปรับปรุงสถานศึกษาให้บรรลุเป้าหมายของการปฏิรูปการศึกษา และเป็นตัวแทนของชุมชนในท้องถิ่นที่สามารถรู้สภาพปัญหา และความต้องการของชุมชนจากการศึกษาเรื่องการมีส่วนร่วมของชุมชนและสถานศึกษา โรงเรียนพระปริยัติธรรม ในจังหวัดร้อยเอ็ดพบว่าการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษายังไม่สม่ำเสมออันเนื่องมาจากบริหารเวลาไม่ตรงกัน มีความรู้ความเข้าใจในบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานไม่มากเท่าที่ควรขาดความรู้ความเข้าใจในการบริหารจัดการ ไม่มีเวลาประชุม เนื่องจากติดธุระในการประกอบอาชีพหรือภารกิจอื่นๆ หรือสถานศึกษาไม่ค่อยจัดประชุมทำให้คณะกรรมการไม่มีโอกาสเข้ามามีส่วนร่วม ในที่สุดไม่เห็นคุณค่าในการเป็นคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

ดังนั้น ผู้วิจัยในฐานะที่เป็นบุคลากรในโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ในจังหวัดร้อยเอ็ดจึงสนใจที่จะศึกษาสภาพการปฏิบัติ ตลอดจนถึงปัญหาการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษา โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดร้อยเอ็ด เพื่อนำมาใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดร้อยเอ็ด อันจะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาการศึกษาของพระภิกษุ สามเณร และเยาวชนไทย ให้เป็นรากฐานในการพัฒนาประเทศต่อไป

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

- 2.1 เพื่อศึกษาสภาพการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษา โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดร้อยเอ็ด
- 2.2 เพื่อเปรียบเทียบการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษา โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดร้อยเอ็ดจำแนกตาม ระดับการศึกษา อายุ และอาชีพ
- 2.3 เพื่อศึกษาแนวทางการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษา โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดร้อยเอ็ด

3. ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย

- 3.1 ผู้บริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรม ได้สารสนเทศในการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษา โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดร้อยเอ็ด

3.2 ผู้บริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรม ได้ข้อมูลสภาพการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษา โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดร้อยเอ็ด และสามารถนำไปพัฒนาโรงเรียนพระปริยัติธรรมให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นได้

3.3 ผลการวิจัยจะเป็นแนวทางให้โรงเรียนพระปริยัติธรรม และให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษา

3.4 ผู้บริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรมและผู้ที่เกี่ยวข้องสามารถนำผลการวิจัยใช้เป็นข้อมูลในการสร้างความเข้าใจกับคณะกรรมการบริหารสถานศึกษาและเห็นความสำคัญของการบริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรม ในจังหวัดร้อยเอ็ด รวมทั้งเสริมสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างโรงเรียนกับคณะกรรมการสถานศึกษาซึ่งเป็นตัวแทนของผู้ปกครองและองค์กรในท้องถิ่น

4. วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ได้แก่ คณะกรรมการสถานศึกษาจากโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดร้อยเอ็ด จำนวน 9 แห่ง รวมทั้งสิ้น 99 รูป/คน โดยผู้วิจัยได้กลุ่มตัวอย่างมาด้วยการสุ่มตัวอย่างแบบกลุ่ม (Cluster sampling) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้มี 2 แบบ ได้แก่ 1) แบบสอบถาม ซึ่งแบ่งเป็น 3 ตอน ดังนี้ ตอนที่ 1 เป็นข้อมูลสถานศึกษาและสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาตอนที่ 2 แบบสอบถามความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษา โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดร้อยเอ็ดเป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scale) ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะในการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษา โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดร้อยเอ็ด 7 ด้านจำนวน 99 ชุดมีความเที่ยงตรงของเนื้อหาเท่ากับ 0.67-1.00 และมีความเชื่อมั่นเท่ากับ .92 โดยใช้แบบสอบถามชนิดเลือกตอบ 2) แบบสัมภาษณ์แบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้างเกี่ยวแนวทางการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษา โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดร้อยเอ็ด 7 ด้านการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยการจัดส่งทางไปรษณีย์และได้ขอรับคืนทางไปรษณีย์สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าความถี่ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเฉลี่ยส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานสถิติทดสอบสมมติฐาน t-test (Independent samples) และสถิติที่การเปรียบเทียบ (One-way ANOVA)

5. ผลการวิจัย

5.1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดร้อยเอ็ด

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) สภาพการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษา โรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา จังหวัดร้อยเอ็ด โดยภาพรวมทุกด้าน

การบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของ คณะกรรมการสถานศึกษา	ระดับการปฏิบัติ			
	\bar{X}	S.D.	แปลผล	ลำดับที่
1. ด้านการพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา	4.26	0.69	มาก	6
2. ด้านการวัดผลประเมินผลและดำเนินการเทียบโอน ผลการเรียน	4.26	0.70	มาก	7
3. ด้านการพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้	4.37	0.63	มาก	1
4. ด้านการแนะแนวการศึกษา	4.27	0.67	มาก	5
5. ด้านการประกันคุณภาพการศึกษา	4.28	0.68	มาก	4
6. ด้านการส่งเสริมชุมชนให้มีความเข้มแข็งทางวิชาการ	4.34	0.68	มาก	2
7. ด้านการประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการ กับสถานศึกษาและองค์กรอื่น	4.29	0.68	มาก	3
รวม	4.30	0.67	มาก	-

จากตารางที่ 1. พบว่า สภาพการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษา โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดร้อยเอ็ดโดยภาพรวมมีระดับการมีส่วนร่วมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.30, S.D. = 0.67$) ทั้งรายด้านและรายข้อ โดยเรียงลำดับจากสูงไปหาต่ำได้ ดังนี้ ด้านการพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้ ($\bar{X} = 4.37, S.D. = 0.63$) รองลงมา ได้แก่ ด้านการส่งเสริมชุมชนให้มีความเข้มแข็งทางวิชาการ ($\bar{X} = 4.34, S.D. = 0.68$) ด้านการประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาและองค์กรอื่น ($\bar{X} = 4.29, S.D. = 0.68$) ด้านการประกันคุณภาพการศึกษา ($\bar{X} = 4.28, S.D. = 0.68$) ด้านการแนะแนวการศึกษา ($\bar{X} = 4.27, S.D. = 0.67$) ด้านการพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา ($\bar{X} = 4.26, S.D. = 0.69$) และด้านการวัดผลประเมินผลและดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน ($\bar{X} = 4.26, S.D. = 0.70$)

5.2 ผลการเปรียบเทียบระดับการปฏิบัติต่อการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษา โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดร้อยเอ็ด

5.2.1 คณะกรรมการสถานศึกษาที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีส่วนร่วมต่อการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษา โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดร้อยเอ็ดโดยภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน ไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

5.2.2 คณะกรรมการสถานศึกษาที่มีอายุต่างกัน มีส่วนร่วมต่อการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษา โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดร้อยเอ็ด โดยภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน ไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

5.2.3 คณะกรรมการสถานศึกษาที่มีอาชีพต่างกัน มีส่วนร่วมต่อการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษา โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดร้อยเอ็ด โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน ส่วนด้านการพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้ในสถานศึกษา แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

5.3 ข้อเสนอแนะการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษา โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดร้อยเอ็ดผู้วิจัยสามารถสรุปเป็นรายด้านได้ดังนี้

- 1) การพัฒนาหลักสูตรในโรงเรียนควรมีการประชุมวางแผน และแต่งตั้งคณะทำงานเพื่อรับผิดชอบงานหลักสูตรสถานศึกษา
- 2) สถานศึกษาควรเปิดโอกาสให้คณะกรรมการสถานศึกษามีส่วนร่วมในการวัดผลและประเมินผลและดำเนินการเทียบโอนผลการเรียนของสถานศึกษา
- 3) โรงเรียนควรรับฟังความคิดเห็นของคณะกรรมการสถานศึกษา ผู้ปกครอง ชุมชน นักเรียนเกี่ยวกับการพัฒนาแหล่งการเรียนรู้ในโรงเรียน
- 4) เปิดโอกาสให้คณะกรรมการสถานศึกษา เพื่อส่งเสริมพัฒนาการทุกด้านของนักเรียนทั้งทางร่างกายสติปัญญาอารมณ์เพื่อสร้างเสริมและแก้ไขพฤติกรรมที่เป็นปัญหาของนักศึกษาให้เปลี่ยนแปลงไปในแนวทางที่ดี
- 5) โรงเรียนควรเปิดโอกาสให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องได้เข้าร่วมในการบริหารจัดการและการดำเนินกิจกรรมตามภารกิจปกติของสถานศึกษา เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาของผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง สร้างความมั่นใจให้ผู้รับบริการทางการศึกษา
- 6) โรงเรียนควรเปิดโอกาสให้สถานศึกษาส่งเสริมความเข้มแข็งให้กับชุมชน โดยจัดกระบวนการเรียนรู้ภายในชุมชนจัดการศึกษาอบรมเพื่อพัฒนาชุมชนให้สอดคล้องกับสภาพของปัญหาและความต้องการ
- 7) ควรเปิดโอกาสให้พัฒนาด้านวิชาการของสถานศึกษามีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ เปรียบเทียบทางการศึกษาเพื่อให้เกิดการพัฒนางานวิชาการของสถานศึกษา

5.4 แนวทางจากการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษา โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดร้อยเอ็ดผู้วิจัยสามารถสรุปภาพรวมได้ดังนี้โรงเรียนพระปริยัติธรรมควรเปิดโอกาสให้คณะกรรมการสถานศึกษามีการส่งเสริมการบริหารจัดการงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมที่ยั่งยืนในแต่ละด้าน ควรมีการทำงานแบบมีส่วนร่วมไม่ว่าจะเป็นระดับคณะกรรมการ ระดับครอบครัว ระดับโรงเรียน ระดับชุมชน ระดับองค์กร หรือระดับประเทศนั้น มีความสำคัญอย่างยิ่งในกระบวนการที่ตนปัจจุบัน เพราะจะช่วยให้ผู้มีส่วนรวมเกิดความรู้สึกความเป็นเจ้าของ และจะทำให้ผู้มีส่วนรวม หรือผู้ที่มีส่วนได้ส่วนเสียยินยอมปฏิบัติตาม และรวมถึงตกลงยอมรับได้อย่างสมัครใจ เต็มใจ และสบายใจ ควรสนับสนุนให้กรรมการและชุมชนมีส่วนร่วมตัดสินใจในการจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา การพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาที่ทันสมัยและมีความพร้อมในการสร้างฐานข้อมูลความรู้ที่บุคลากรเข้าถึงและนำมาบูรณาการให้เกิดประโยชน์กับองค์กรได้อย่างมีประสิทธิภาพ พร้อมทั้งควรมีระบบการตรวจสอบ ติดตาม และประเมิน ผลการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อพัฒนาอย่างต่อเนื่อง จัดระบบประชุมทางไกลผ่านระบบอินเทอร์เน็ต รวมถึงการใช้ฐานข้อมูลร่วมกัน เพื่อเป็นเอกภาพ และการบริหารจัดการข้อมูลที่เป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน

6. อภิปรายผลการวิจัย

6.1 สภาพการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดร้อยเอ็ด โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ มณฑาทิพย์ โกศลจิตร (2558) ทำการศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการบริหารการศึกษากลุ่มโรงเรียนเครือข่ายไตรมิตร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการบริหารการศึกษาโดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก

6.2 การเปรียบเทียบการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดร้อยเอ็ด คณะกรรมการสถานศึกษาที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษา โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดร้อยเอ็ดโดยภาพรวมและรายด้าน ไม่แตกต่างกันไม่เป็นไปตามสมมติฐาน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า บทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาในสังกัดโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดร้อยเอ็ดส่วนใหญ่เป็นสถานศึกษาขนาดเล็กถึงขนาดกลางคณะกรรมการสถานศึกษามีความสัมพันธ์ใกล้ชิดกับโรงเรียน รับฟังความคิดเห็นของคณะกรรมการสถานศึกษา ผู้ปกครอง ชุมชน จัดให้มีการประชุมแลกเปลี่ยนระหว่างคณะกรรมการสถานศึกษา และรับฟังปัญหาซึ่งกันและกันอย่างสร้างสรรค์ เพื่อแสวงหาความรู้ร่วมกัน แล้วนำความรู้ไปใช้ ให้เกิดประโยชน์และวัฒนธรรมของการเปิดโอกาสให้กรรมการทุกคนได้มีส่วนร่วมในงานต่างๆ ของโรงเรียนจึงทำให้ในส่วนขอระดับการศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษา โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดร้อยเอ็ด ไม่แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ รุ่งฤดี แคล้วคลาด (2557) ได้ศึกษาเกี่ยวกับสภาพ ปัญหาและแนวทางการ พัฒนาการมีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 1 ผลการศึกษาพบว่า ปัญหาการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สภาพการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 1 จำแนกตามสถานภาพและวุฒิการศึกษา พบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ .05

6.3 การเปรียบเทียบการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดร้อยเอ็ด คณะกรรมการสถานศึกษาที่มีอายุต่างกัน มีความคิดเห็นต่อ การบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษา โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดร้อยเอ็ด โดยภาพรวมและรายด้าน ไม่แตกต่างกัน ไม่เป็นไปตามสมมติฐาน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า คณะกรรมการสถานศึกษาทุกคน ในสังกัดโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดร้อยเอ็ด มีความสัมพันธ์ใกล้ชิดกันกับโรงเรียนและโรงเรียนเปิดโอกาสให้คณะกรรมการทุกคนได้มีส่วนร่วมในงานต่างๆ ของโรงเรียน ได้แก่ การมีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา ในการวัดผล ประเมินผล และดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน ในการพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้ ในการแนะแนวการศึกษา ในการประกันคุณภาพการศึกษา ในการส่งเสริมชุมชนให้มีความเข้มแข็งทางวิชาการ และการประสานความร่วมมือในการพัฒนา

วิชาการกับสถานศึกษาและองค์กรอื่น จึงทำให้ส่วนของอายุของคณะกรรมการสถานศึกษาเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษา โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดร้อยเอ็ด ไม่แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของพระมหาธีรานุวัฒน์ ธีรญาโณ (2560) ได้ศึกษาการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของบุคลากรสังกัดโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ในจังหวัดร้อยเอ็ด ผลการวิจัยพบว่า สภาพของการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของบุคลากร สังกัดโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ในจังหวัดร้อยเอ็ด โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก

6.4 การเปรียบเทียบการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษา โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดร้อยเอ็ด คณะกรรมการสถานศึกษาที่มีอาชีพต่างกัน มีส่วนร่วมต่อการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษา โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดร้อยเอ็ด โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน ส่วนด้านการพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้ในสถานศึกษา แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะว่า การมีส่วนร่วมปฏิบัติการในการพัฒนาและส่งเสริมแหล่งเรียนรู้ในสถานศึกษาเป็นงานที่สำคัญ ของการบริหารการศึกษาทุกระดับ ผู้บริหารสถานศึกษาและคณะกรรมการสถานศึกษา จะต้องรับผิดชอบ ต้องมีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้ในสถานศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ รุ่งฤดี แคล้วคลาด (2557) ได้ศึกษาเกี่ยวกับสภาพปัญหาและแนวทางการ พัฒนาการมีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 1 ผลการศึกษาพบว่า ปัญหาการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สภาพการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 1 จำแนกตามสถานภาพและวุฒิการศึกษา พบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ .05

7. ข้อเสนอแนะ

7.1 ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

7.1.1 สถานศึกษาควรให้ความสำคัญต่อการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมโดยยึดหลักการมีส่วนร่วมในการปรับปรุงและพัฒนางานส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการ และให้มีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาในการกำหนดนโยบายแผนพัฒนาสถานศึกษา และกำกับดูแลการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนพระปริยัติธรรม

7.1.2 ควรส่งเสริมนักเรียนให้มีความเข้มแข็งทางวิชาการ โดยยึดการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการ สถานศึกษาและองค์กรอื่น ในการปรับปรุงและพัฒนาเกี่ยวกับงานวิชาการ การคัดเลือกหนังสือแบบเรียนเพื่อใช้ในสถานศึกษา และการพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา สามารถใช้กระบวนการสร้างกรอบหรือใช้วิธีการจัดลำดับความสำคัญโดยการวิเคราะห์สภาพความ ต้องการจะทำให้การบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วม มีประสิทธิภาพนำไปใช้ในการกำหนดนโยบายได้

7.1.3 สถานศึกษาควรสนับสนุนให้คณะกรรมการสถานศึกษาและชุมชนมีส่วนร่วม ตัดสินใจในการจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา การใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาที่ทันสมัยและมี

ความพร้อมในการสร้างฐานข้อมูลความรู้ที่คณะกรรมการสถานศึกษาเข้าถึงและนำมาบูรณาการให้เกิดประโยชน์กับองค์กรได้อย่างมีประสิทธิภาพ พร้อมทั้งควรมีระบบการตรวจสอบ ติดตาม และประเมิน ผลการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อพัฒนาอย่างต่อเนื่อง จัดระบบประชุมทางไกลผ่านระบบ อินเทอร์เน็ต รวมถึงการใช้ฐานข้อมูลร่วมกัน เพื่อเป็นเอกภาพ และการบริหารจัดการข้อมูลที่เป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน

7.2 ข้อเสนอแนะสำหรับผู้ปฏิบัติ

7.2.1 จากผลการวิจัย พบว่า ด้านการพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้มีส่วนร่วมมากที่สุด ดังนั้นผู้บริหารสถานศึกษาควรส่งเสริมและสนับสนุนเพื่อให้เป็นแนวทางในการมีส่วนร่วมของ คณะกรรมการสถานศึกษาต่อไป

7.2.2 จากผลการวิจัย พบว่า ด้านการวัดผล ประเมินผล และดำเนินการเทียบโอนผล การเรียนต่ำสุด ดังนั้น ผู้บริหารสถานศึกษาควรส่งเสริมและเปิดโอกาสให้คณะกรรมการสถานศึกษามี ส่วนร่วมในการวัดผล ประเมินผล แก้ปัญหาที่เกิดขึ้นระหว่างการเรียนการสอนโดยการนิเทศภายใน เพื่อส่งเสริมให้การดำเนินงานด้านวิชาการดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพ

7.3 ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

7.3.1 ควรศึกษาสภาพปัญหา ในการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของ คณะกรรมการสถานศึกษา สังกัดโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา เพื่อการปรับปรุงแก้ไขให้ดียิ่งขึ้น

7.3.2 ควรศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จของการมีส่วนร่วมในการบริหารงาน วิชาการแบบมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษา สังกัดโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา

7.3.3 ควรวิจัยศึกษาสาเหตุและปัญหาที่เป็นอุปสรรคของการมีส่วนร่วมในการบริหาร สถานศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษา ในโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา

8. บรรณานุกรม

- กระทรวงศึกษาธิการ.(2546). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช (พ.ศ.2542). แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พุทธศักราช 2545. กรุงเทพฯ : ศรุสภา.
- กองพุทธศาสนศึกษา สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ. (2557). คู่มือปฏิบัติงานโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา. กรุงเทพฯ : สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ.
- ธ สุนทรายุทธ. (2551). การบริหารจัดการเชิงปฏิรูป. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์เนติพิมพ์.
- พระมหาธีรานุวัฒน์ ธีรญาโณ. (2560). การบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของบุคลากร สังกัดโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ในจังหวัดร้อยเอ็ด. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย.

- มณฑาทิพย์ โกลลจิตร์. (2558). การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการบริหารการศึกษากลุ่มโรงเรียนเครือข่ายไตรมิตร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 2. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. คณะศึกษาศาสตร์ : มหาวิทยาลัยบูรพา.
- รุ่งฤดี แคล้วคลาด. (2557). สภาพ ปัญหาและแนวทางการพัฒนาการมีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 1. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. คณะศึกษาศาสตร์ : มหาวิทยาลัยบูรพา.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2550). แนวทางการกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการการศึกษา. กรุงเทพฯ : ชุมชนสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด.